

Comandamentul Suprem al Armatei a hotărât strângerea întregii populații evrești din Cernăuți într'un ghetou, după care va urma evacuarea din localitate.

Ca urmare, populația evreiască este invitată a se muta în ziua de 11 Octombrie 1941, până la orele 18 în cartierul delimitat de străzile: Piața Daciei (exclusiv), strada Eminescu; str. Petre Liciu, str. Sf. Treime, str. I.C. Brăteanu, Str. Prutului până la Calea ferată după care în lungul căii ferate până la întretărirea c.f. cu str. Caliceanca, de aci o linie dreaptă până în str. Pocuției, str. Anton Silvestru până la întretărirea cu strada Elena Doamna, strada Stefan Tomșa inclusiv cimitirul evreesc, strada Cimitirului până la strada Romană, apoi strada Romană până la strada Putni, de aci o linie dreaptă până la calea ferată, urmează pe linia ferată până la strada Petru Rareș, strada Petru Rareș până la strada aflată între străzile Wickenhauser și str. V. Măzăreanu, apoi urmează strada Răsboen strada Vorobchevici, strada Mărășești, strada Mareșal Foch, ~~str. tur~~ strada Romană, ~~str. tur~~, strada General Averescu, str. Sf. Nicolae, str. General Mircescu, str. Turcească, o linie ce merge prin spatele liceului și a Conservatorului de pe strada General Procaș trece prin spatele cartierului Diviziei, pe strada Dr. Reiss, apoi str. Regele Ferdinand mai jos de comenduirea piștei, str. Hormuzache și Piața Daciei.

Fiecare locuitor evreu poate lua cu el:
 - haine groase, îmbracaminte, etc.
 - hrană pe cât mai multe zile;
 în total atât cât fiecare poate duce cu el, atât pentru instalare în ghetou cât și pentru evacuare, cunoscând că nimeni nu mai poate reveni la locuința avută.

Fiecare cap de familie evreu întocmește înainte de părăsirea domiciliului actual un inventar cu toate bunurile ce lasă în locuința părăsită.
 La plecare în și din locuința.
 Inventarul și lista se încheie în plic pe care se scrie numele și adresa locuitorului.
 Plicul se prezintă în ghetou, la cerere.
 Bolnavii se vor evacua în spitalul izraelit din ghetou.

Evreii cari, după ora de înafara ghetoului vor fi împușcați.
 Vor fi deosebiți împușcați toți cei ce vor opune rezistență se vor lua la acte de violență sau desordine, vor încerca sau distruge bunurile ce le-au aparținut, vor încerca să fugă din municipiu sau vor instiga pe alții la fapte de acest fel.
 Evreii domiciliari în ghetou sunt obligați să primească pe ceilalți de vin.

COMANDANTUL BUCOVINEI,
 General G. Ionescu

Notă informativă No.

din 16 Octombrie 1941

Culesă de
 scris de
 rezumat

Operațiunea de evacuare a evreilor din Cernăuți a decurs în modul următor:

A. Pregătirea și organizarea evacuării.

Operațiunea a fost pregătită de către autoritățile locale: Garnizoana și Primărie, sub supravegherea Guvernământului local și a Marelui Prețor al Armatei, delegatului M. St. Major, Lt. Colonel G. Petrescu.-

Asupra operațiunii s'a păstrat secretul pentru ca pe de o parte evreii să nu șarșească în ascuns orașul, iar pe de altă parte să se înlăture eventualele intervenții cari ar fi împiedicat mersul operațiunilor de evacuare.-

S'a hotărât ca evreii să fie scoși toți din oraș și plasati în cartierul evreesc din estul orașului, sub paza unui Batalion de Jandarmi, pus sub comanda Maiorului Iacobescu, care era în acelaș timp și comandantul acestui Getto.-

S'a afectat pentru această operațiune un timp de 6 ore, timp în care evreii urmau să execute următoarele:

- Să-și facă bagajele necesare pentru plecare.-
- Să inventarieze bunurile ramase prin plecarea lor
- Să închidă casele și să predea cheile.
- Să plece în Getto.-

S'a hotărât ca evreii cari nu vor evacua orașul, în timpul fixat de autorități, să fie împușcați.-

În Getto urma să se facă schimbul banilor și bijuteriilor prin organele B.N.R.

Odată terminată operațiunea de evacuare și instalarea evreilor în Getto, urma să înceapă transferarea

Execuția operațiilor de evacuare nu s'a putut face în bune condițiuni și aceasta pentru următoarele motive :

-Din cauză că a fost nevoie să se păstreze secretul operațiilor s'au produs următoarele neajunsuri :

1) Evreii au fost anunțați târziu despre evacuare, fiindcă organele însărcinate cu aceasta (comunitatea evrească) nu s'a grabit să-i anunțe și astfel unii din ei au putut afla de evacuare abia la ora 12. Din această cauză operațiunea nu a putut fi terminată la ora fixată și s'a prelungit până noaptea târziu, fără ca autoritățile să mai poată interveni și mai ales fără ca ele să poată aplica sancțiuni celor ce nu au executat evacuarea la timp.-

2) Nu s'a pus în vedere evreilor cât bagaj poate lua fiecare în Ghetto și din această cauză fiecare familie evrească a împachetat mari baloturi cu rufărie, alimente, vase de bucătărie, mașini de bucătărie, cărucioare, vase de bucătărie, mașini de cusut și tot felul de obiecte, care le-au cărat în Ghetto în căruțe și spinare, fiecare stând transporturile și prelungindu-le până noaptea târziu, ca autoritățile să-i oprească dela aceasta.-

3) Tot din cauză că s'a păstrat secretul operațiilor, nu s'au fixat pe teren limitele Ghetto-ului, nu s'a închis acest Ghetto cu garduri și nici nu s'a fixat în teren locul precis unde urma să fie evacuată fiecare stradă din oraș.- S'au produs, din această cauză aglomerări, certuri și scandaluri întrucât fiecare familie evrească căuta să intre în casele cele mai bune și mai ales spre marginea Ghetoului despre care credeau ei că va fi evacuată cu ultimul tren.-

4) În primile zile, dar mai ales în prima și a doua zi dela înființarea Ghetoului, atunci când limitele lui nu erau închise, oricine a putut intra și eși din Ghetto, fără nici o piedică și mai ales fără nici un control. Mai târziu, când s'au făcut garduri și s'au dat consemne precise

sanctinelor, intrarea și eșirea din Ghetto s'a făcut cu mai multă greutate.-

5) Din această cauză a putut pătrunde în Ghetto foarte mulți samsari și cumpărători de tot felul, sfidând ordinele autorităților au cumpărat, pe proprii derizorii, valută, bijuterii și diferite obiecte dela evrei.-

6) Așezarea Ghetto-ului a fost defectuos plasată, întrucât strada principală care duce spre gară și care trece și tranvaiul, traversa Ghetto-ul și din această cauză, cu toate contraalele ce se făceau, imposibil să se împiedece complet intrările și eșirile nepermise din Ghetto. Mai târziu, când autoritățile au observat aceasta, s'a evacuat partea din stânga străzii ce ducea spre gară și toți evreii, din această parte, au fost trecuți pe partea dreaptă, strada gării fiind scoasă astfel din Ghetto.-

7) Capacitatea de cazare a Ghetto-ului a fost foarte mică.- Din această cauză evreii au fost înghesuți 20-30 persoane într'o camera, a cărei capacitate de cazare era micșorată enorm din cauza prea multor bagaje erau îngrămădite, unele peste altele și pe cari evreii nu au voit să le părăsească și nici să le înstreineze. Această înghesuială, la care se adaugă și murdăria în care trăiau, a dat naștere la boli contagioase și la intervenția autorităților, care au dat ordin de vaccinare tuturor evreilor.

8) În Ghetto n'au fost evacuați toți evreii, S'au făcut excepții fie știute sau tolerate de autorități, fie neștiute.-

Din cauza defectuoziității de organizare și mai ales

ales din cauza că poliția a fost exclusă dela această operațiune, autoritățile n'au avut pe teren suficiente mijloace de control pentru a verifica dacă toți evreii au plecat sau nu în Ghetto.-Astfel,unii din ei au rămas chiar în locuințele lor (Ing. Colleav)iar alții au fost ascunși sau găzduiți pe la creștini și în special la Ucraineni.-

9) În prima noapte și chiar în a doua noapte, după evacuare, evreii ne mai având timp să-și încuie casele, iar autoritățile nedispunând de un personal însărcinat cu sigilarea locuințelor părăsite și nici cu paza lor, s'au petrecut în tot orașul furturi și jafuri, săvârșite mai ales de Ucraineni și pe alocuri chiar de români.- În această privință trebuie făcută remarcă următoare : Atât la evacuarea evreilor de către români, la evacuarea ei de către Ruși, cât și în această evacuare a evreilor, cei care au beneficiat și au jefuit au fost comuniștii ucraineni, cari au distrus astfel averi considerabile, în dauna populației

10) Ofițerii B.N.R-ului au sosit târziu pe teren și din această cauză operațiunile de schimb sau depunerea bijuteriilor și bijuteriilor au fost inexistente. Fiecare evreu a putut să ascundă sau să lase în păstrare obiectele prețioase și valuta streină, prezentând la schimb sume nominalizării, necesare la cheltuelile ocazionate de evacuare și transport în Transnistria.-

C.-Trierea evreilor și oprirea specialiștilor.

Necesari orașului.

Autoritățile au hotărât să oprească în orașul Cernăuți număr de specialiști evrei, absoluți necesari vieții economice, specialiști ceruți de diferite întreprinderi romanizate sau de diferite instituțiuni de stat.-

Pentru executarea acestei operațiuni s'a instituit o comisiune compusă din : D-1 Comandant al Garnizoanei, Primarului orașului, Marele Pretor și Delegatul M. St. Major, care a avut să cerceteze diferitele cereri ale instituțiilor

Notă informativă No. _____

din _____ 1941

Citească de
Agentul No. _____

REZUMAT:

sau întreprinderilor și să hotărască nominal evreii urmau a fi opriți ca specialiști, absolut indisponibili continuării diferitelor lucrări sau bunului mers al vieții economice.-

Cu această ocazie s'au produs intervenții notabile, mai ales din partea evreilor intelectuali, cu rugăminți în oraș, cât și din partea celor bogăți cari promiteau sume enorme pentru rămânerea lor în oraș.

A fost un adevărat eroism din partea autorităților spre a rezista acestor intervenții și acestor tergiversări.

Totuș la prima triere, pe lângă specialiștii absolut necesari și ceruți de diferite întreprinderi și instituții, s'au strecurat, printre cele 400 familii oprite în oraș și o bună parte din nespecialiștii medici, avocați, comercianți, etc., persoane deservitoare se spune că au plătit sume mari de bani pentru a fi evacuați, dar fără a se putea face nici un încercare de dovadă că au fost opriți în schimbul banilor sau de îndoielilor ce se zice că ar fi făcut autorităților.-

Totuș s'a putut observa în Ghetto o mare nervozitate din partea evreilor, o forfoteală și agitație, mai ales la comunitatea evreiască, unde se zice că s'ar fi colectat sau depus mari sume de bani, fie în scopul de a fi utilizate pentru rămânerea evreilor în Cernăuți, fie de a fi transportate cu trenul sau avionul la București spre a fi puse în siguranța de către comunitatea din Capitală.-

Au circulat foarte multe zvonuri, dar nu s'a putut

riilor și nici ca persoanele însărcinate cu trierea evreilor ar fi primit bani dela aceștia pentru a-i opri în oraș.-

Deasemenea au circulat șvonuri că averea comunității evreiești din Cernăuți ar fi ^{dest} transportată la București, cu ajutorul autorităților Cernăuțene, fără însă a se fi putut dovedi aceasta.-

Când s'a primit ordinul de a se mări numărul evreilor ce vor rămâne în Cernăuți la circa 20.000 persoane, s'a făcut o nouă triere a evreilor, iar pentru stabilirea celor ce urmau a fi opriți, autoritățile însărcinate cu aceste au făcut apel, atât la comunitatea evreească locală, cât și la diferitele corpuri constituite sau întreprinderi de stat și particulare, de a întocmi liste de toate persoanele propuse a fi oprite, ca fiind necesare, ca specialiști, vieții economice, industriale sau sociale în Cernăuți.

Cum timpul pentru trierea acestui mare număr de persoane a fost foarte scurt, listele prezentate autorităților nu au putut fi verificate cu toată atențiunea și astfel au fost oprite persoane care nu aveau nici o legătură cu viața socială sau economică a Cernăuțiului, și aceasta s'a petrecut nu atât din vina autorităților, care se găseau în imposibilitate de a face o verificare amanunțită, cât mai ales din lipsa de sinceritate a comunității evreiești sau bunăvoințe a diferitelor corpuri constituite, cari au pus pe liste persoane ce nu trebuiau a fi oprite.-

Acest fapt a produs nemulțumiri în rândurile evreilor și a stârnit o serie de șvonuri, la adresa autorităților, că anume revizuirea s'a făcut interesat, fără însă ca vre unul să fi putut face dovada că autoritățile au primit bani sau cadouri pentru această operațiune.-

Mulți între evrei au căutat prin mijloace de corupție să rămână pe loc, promițând prin intermediari mari sume de bani celor ce îi vor opri, dar această dovadă nu s'a putut face, din cauza că evreii nu vor să recunoască aceasta. Rămâne deci

Ca rezultat al Ord. No. din
Ordin de căutare No. din
Dos. No. Fila No.

Notă informativă No.

din 1941

Calcasă de
Agentul No.

REZUMAT:

o simplă bănuială, care deocamdată nu se poate transforma într'un cap de acuzare.

Toate aceste șvonuri și bănueli au fost raportate verbal autorităților însărcinate cu evacuarea evreilor și chiar D-ului Guvernator al Bucovinei, luându-se, în urma acestor rapoarte, măsuri de intensificare a serviciului informativ, măsuri cari aplicate cu toată seriozitatea, nu au putut duce la dovedirea șvonurilor de mai sus, pose în circulație mai ales de evrei, pentru discreditarea autorităților civile și militare locale